

Polonia i Oslo 2010

- underveisrapportering

Line Eldring og Jon Horgen Friberg
Fafo Østforum 26. oktober 2010

Om Polonia-undersøkelsen 2010

- Oppfølger av tilsvarende undersøkelse i 2006
- Del av prosjektet “Mobility and migrations at the time of transformation – methodological challenges”, som ledes av Centre for Migration Research, Universitetet i Warszawa, finansiert gjennom EØS-midler
- Arbeidsdepartementet har gitt støtte til analyse av surveydataene
- Rapporten fra undersøkelsen publiseres i første kvartal 2011

<http://mwm.gorny.edu.pl/>

**Mobility and
migrations
at the time of
transformation**

Forskningsmetode og gjennomføring

Arbeidsmigranter vanskelig tilgjengelig målgruppe!

Respondentdrevet utvalgstreking (RDS) gir forventningsrette estimater for hele populasjonen basert på

- 1) snøballrekruttering,
- 2) dobbeltincentivsystem og
- 3) vekting basert på egenskaper ved nettverk og rekrutteringsstruktur

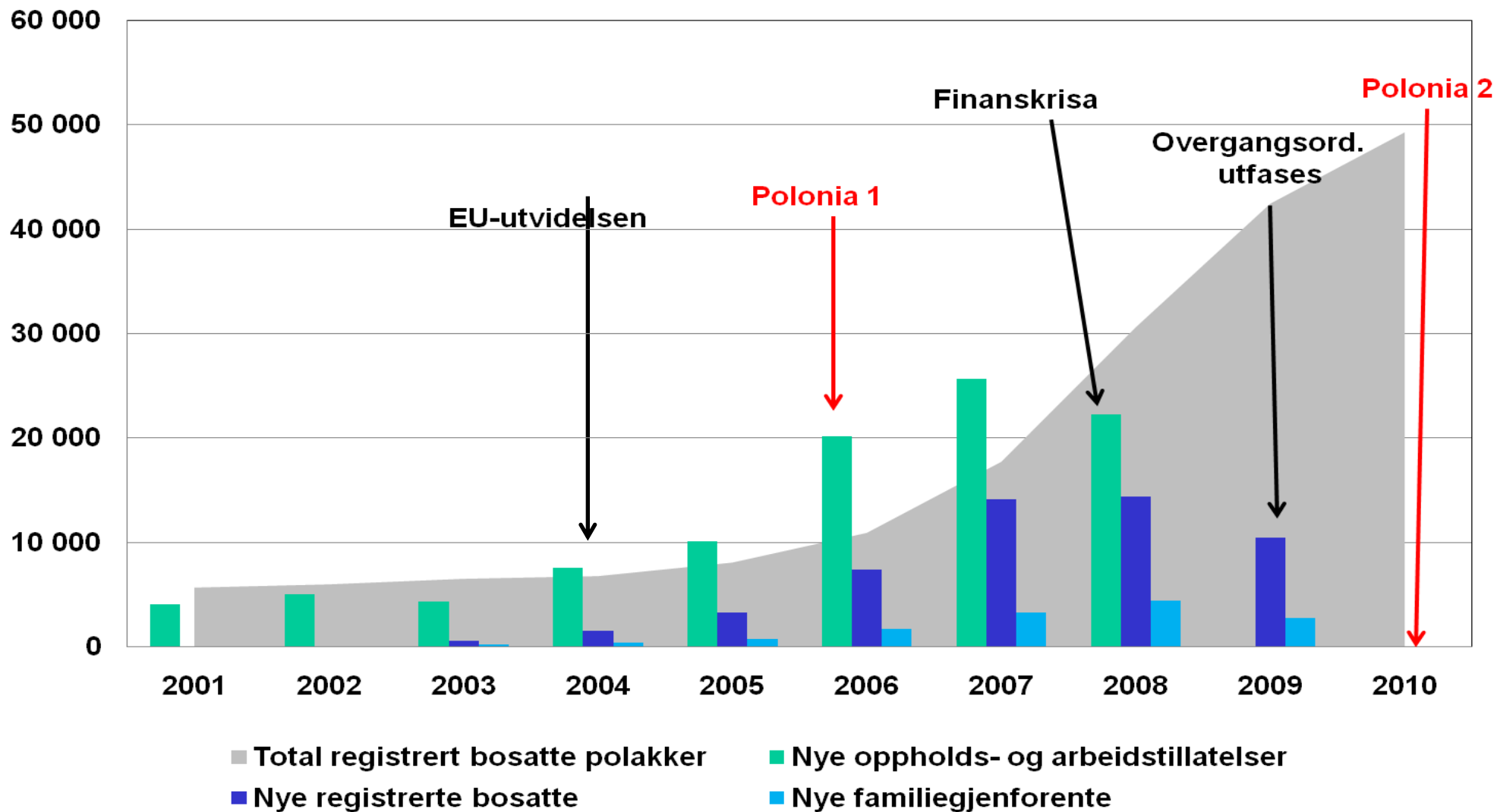
Datainnsamling 1. kvartal 2010

504 polakker i Oslo-området intervjuet (mot 510 i 2006)

Feltkoordinator: Aleksandra Bartoszeko

Intervjuere: Elwira Kawecka, Anna Maria Kowalczyk, Lukasz Niedzielski, Aleksandra Paraniak, Anna Podwysodzka, Karolina Przybyszewska, Agnieszka Silska m.fl.

Hva har skjedd?

Tema og problemstillinger

Mønstre for migrasjon og bosetting

Hovedsaklig midlertidig, sirkulær og transnasjonal mobilitet, eller gradvis etablering og bosetting?

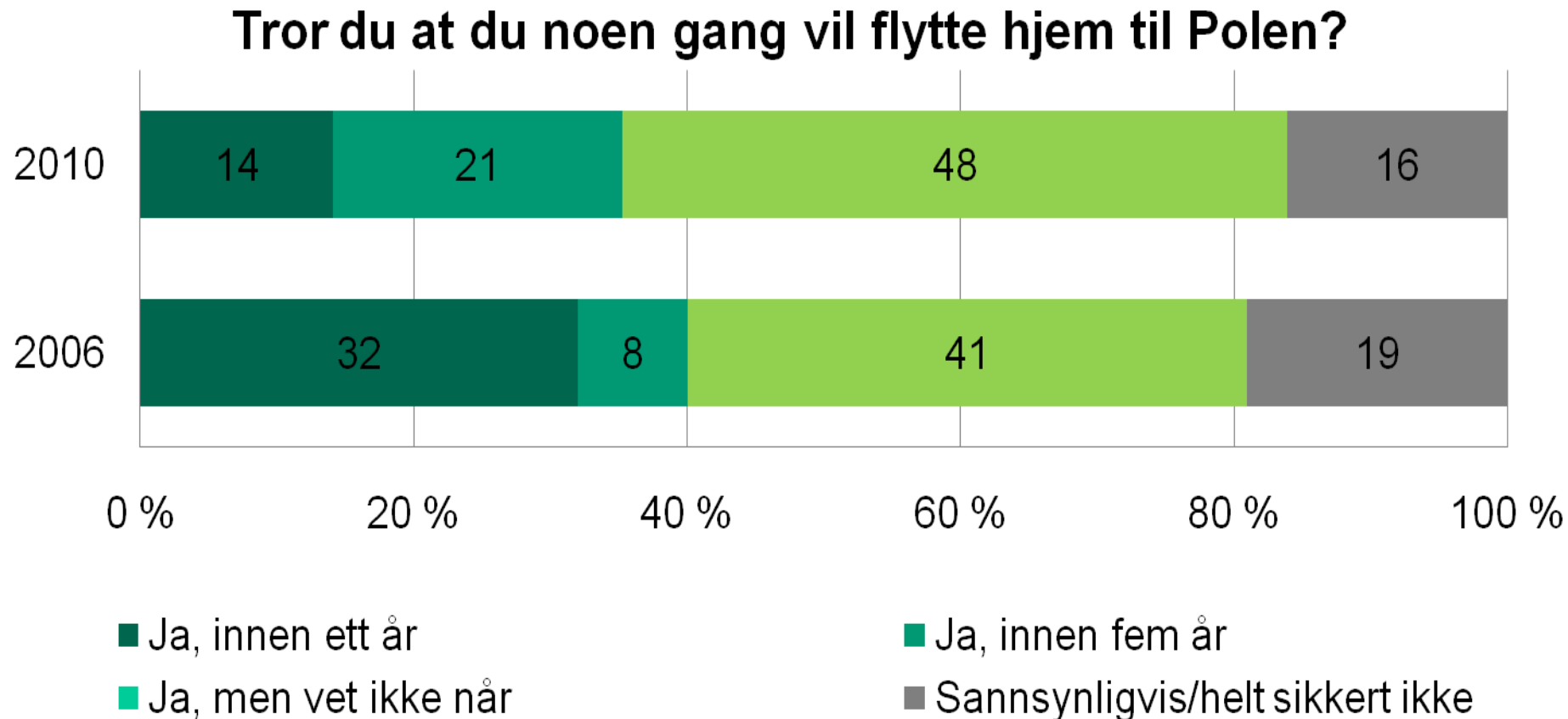
Tilknytning til arbeidsgivere og arbeidsvilkår

Inkludering i det ordinære arbeidslivet, eller permanent etnisk segmentering?

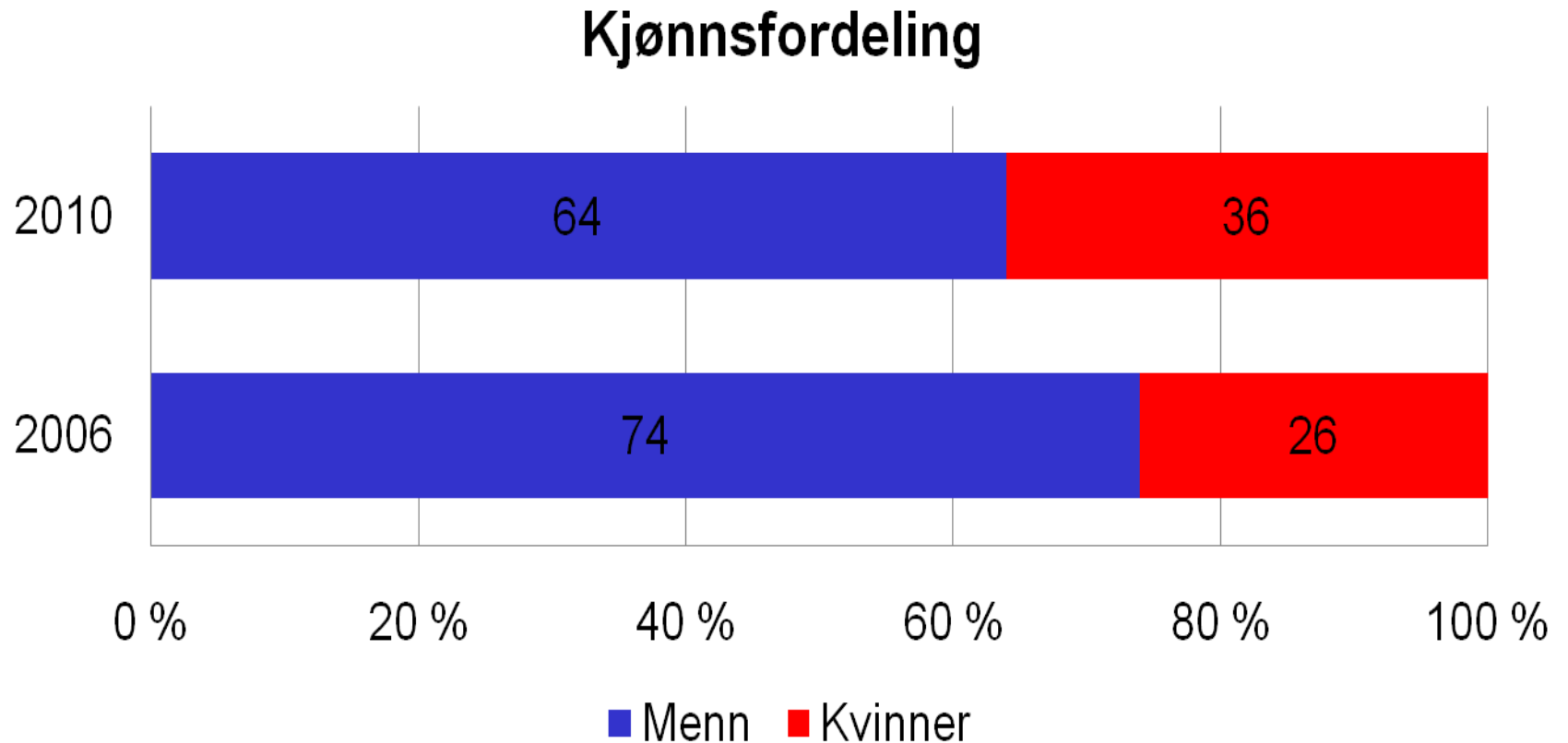
Ledighet og forholdet til velferdsstaten

Hvordan har den økonomiske krisa påvirket polakker i Oslo?

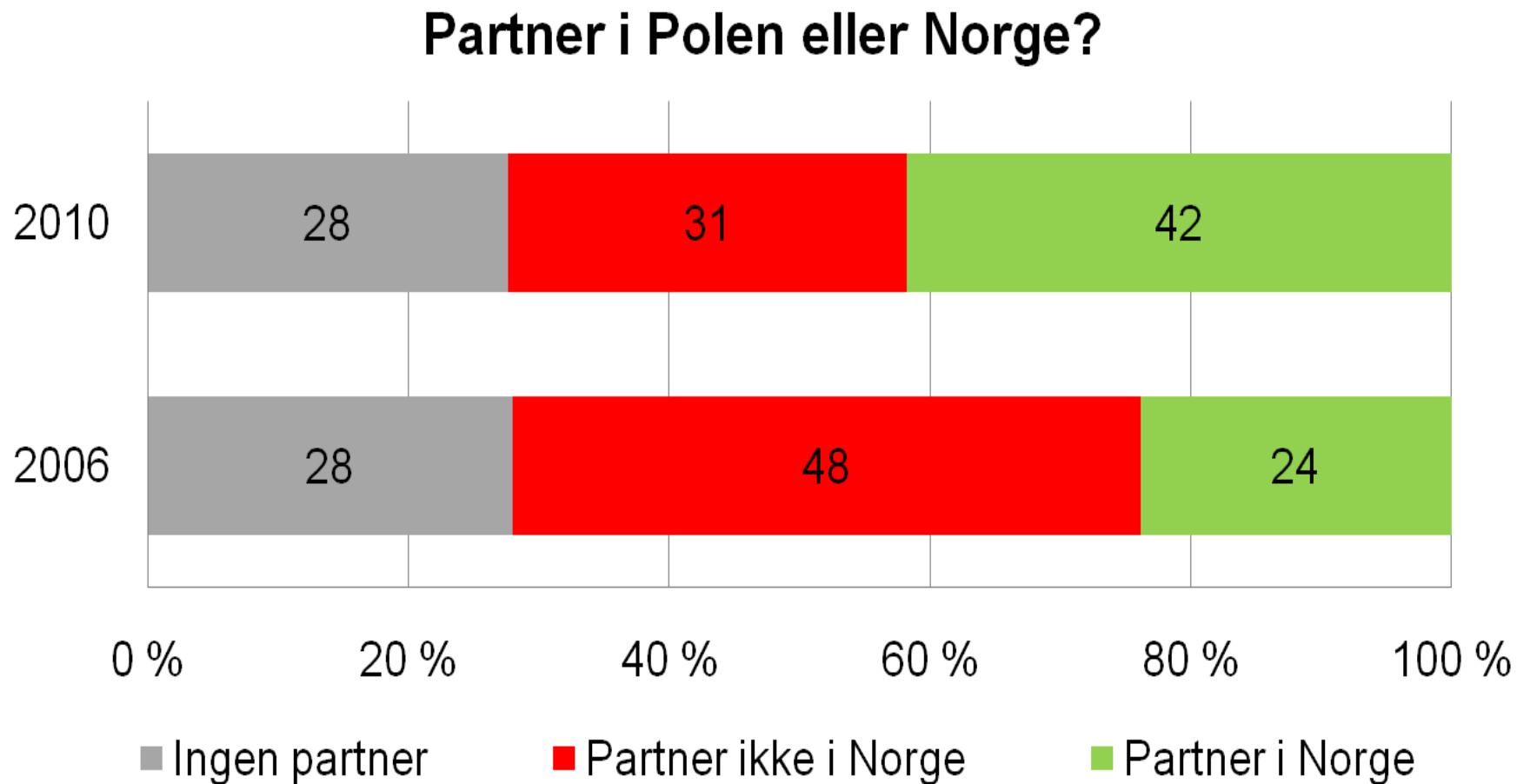
Framtidsplaner: Hva sier migrantene?

Praksis: Økende andel kvinner

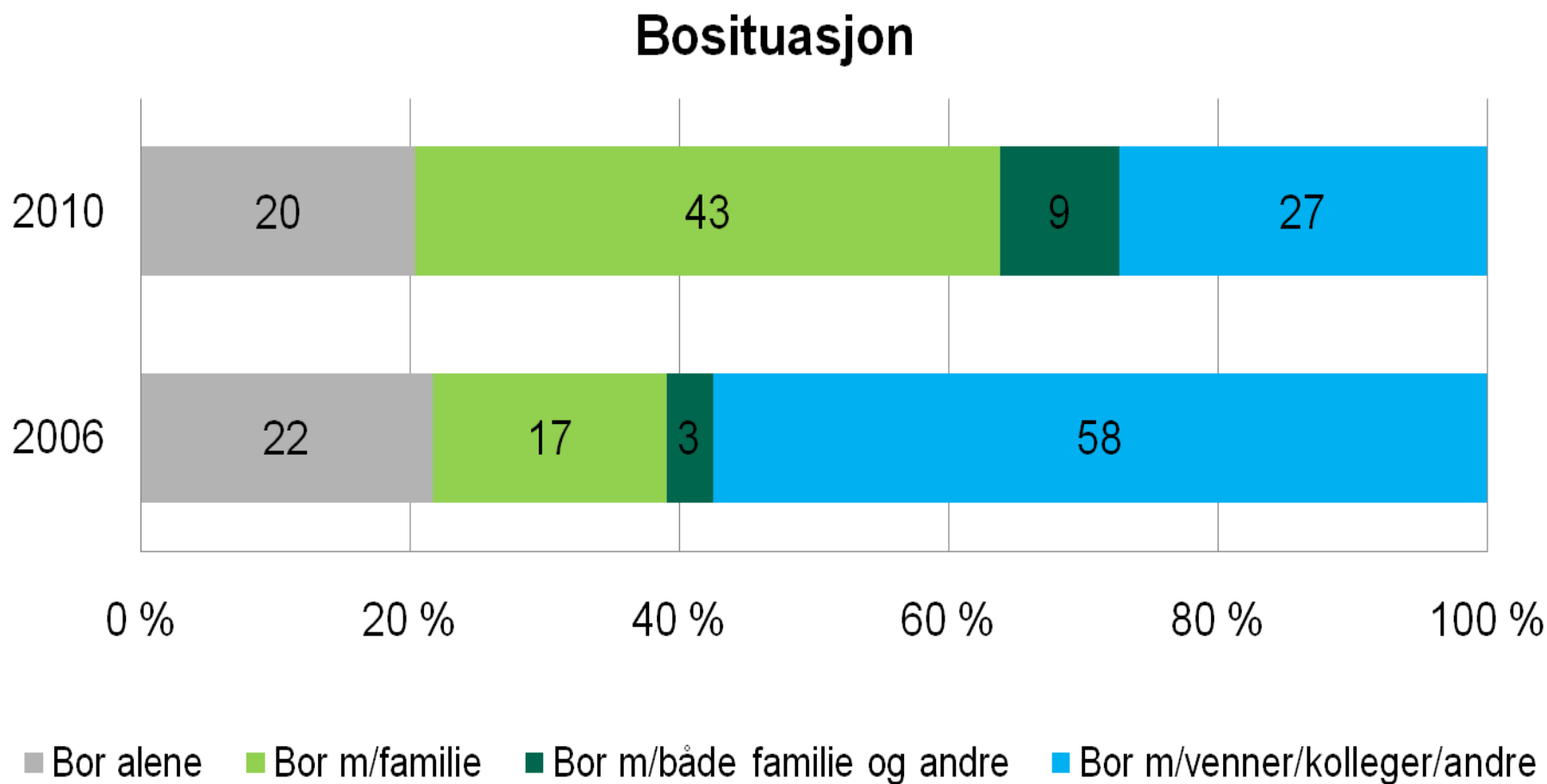

Praksis: Flere har partner i Norge

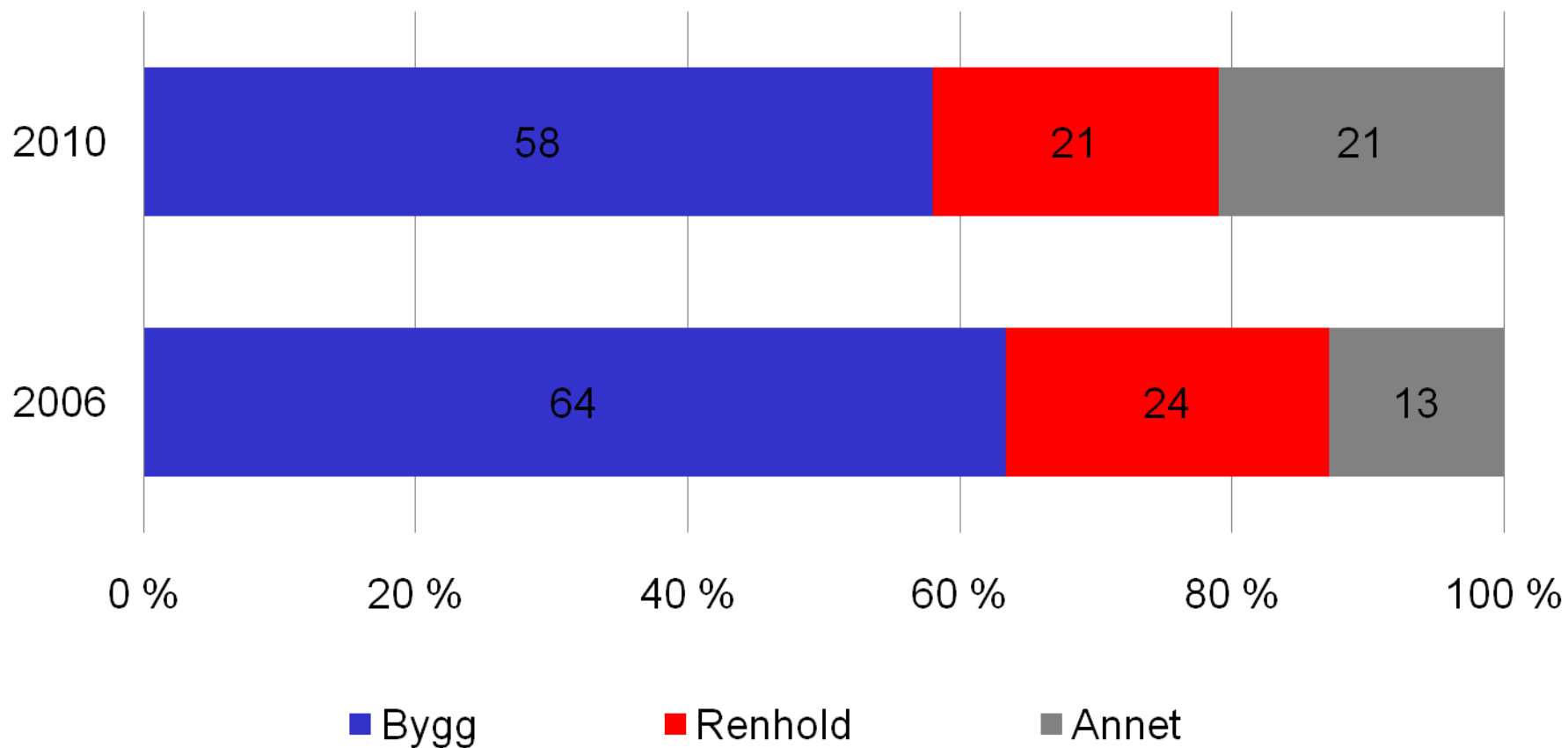
Praksis: Flere bor med familie

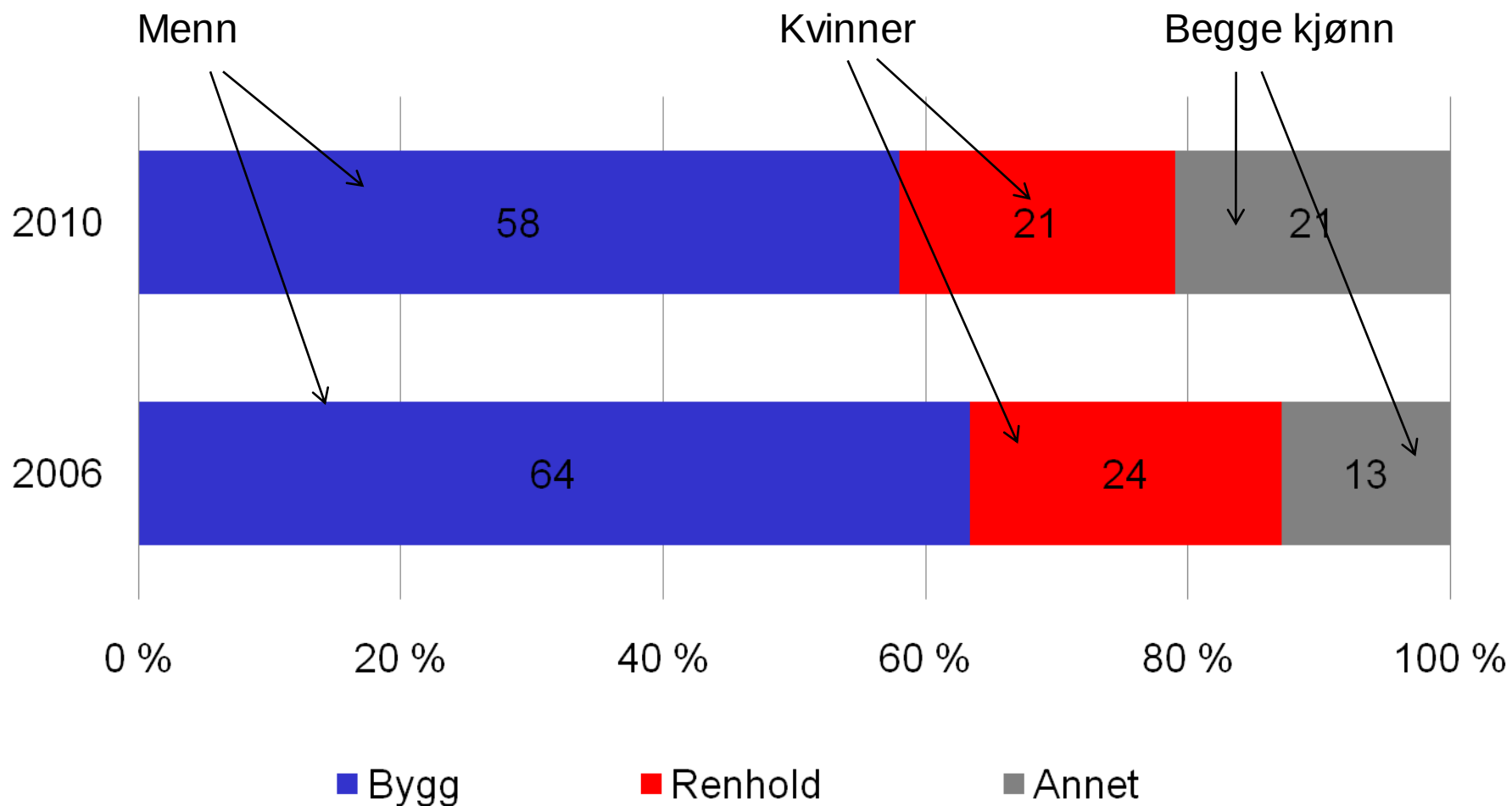
Konklusjoner

- Migrasjonen fortsatt preget av en viss midlertidighet og betydelig retur, men klare tegn til gradvis bosetting, familiegjenforening og etablering
- Betydelig færre som oppgir at det er ensomt å være i Norge eller for dyrt til å leve normalt
- Reiser i snitt til Polen 2,7 ganger pr år (jul, sommer, påske osv), men nesten ingen deltar i det polske arbeidsmarkedet...
- Om lag halvparten sender penger til slektninger i Polen

Konsentrert og kjønnsdelt sysselsetting

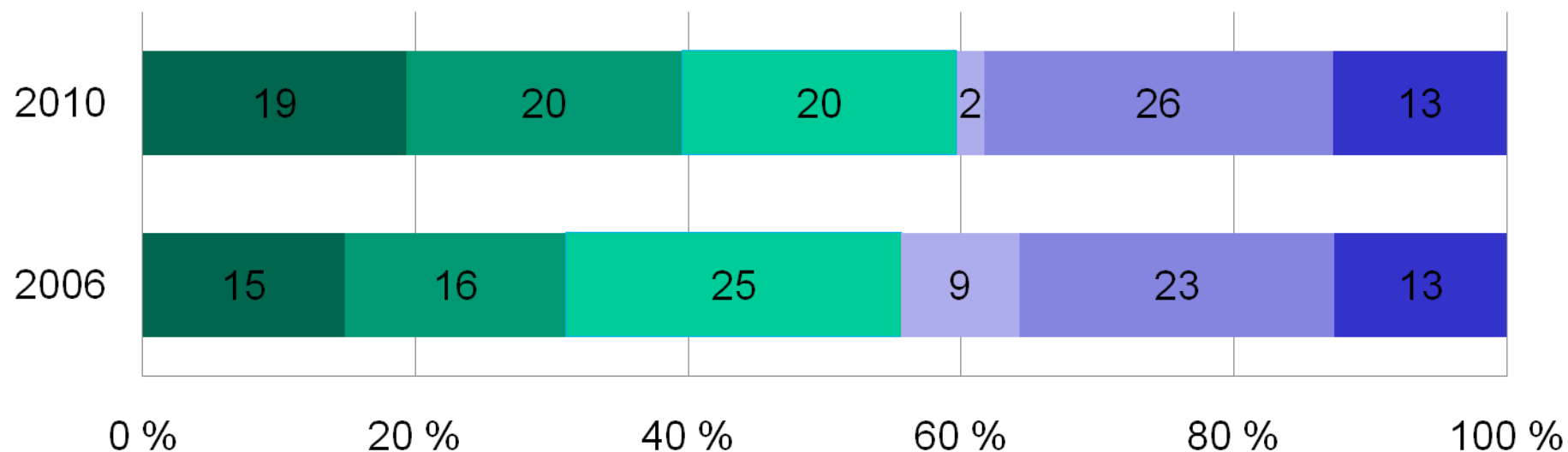

Konsentrert og kjønnsdelt sysselsetting

Hva slags jobbtilknytning har de?

Byggebransjen

■ Fast ansatt i norsk firma

■ Midlertidig ansatt i norsk firma

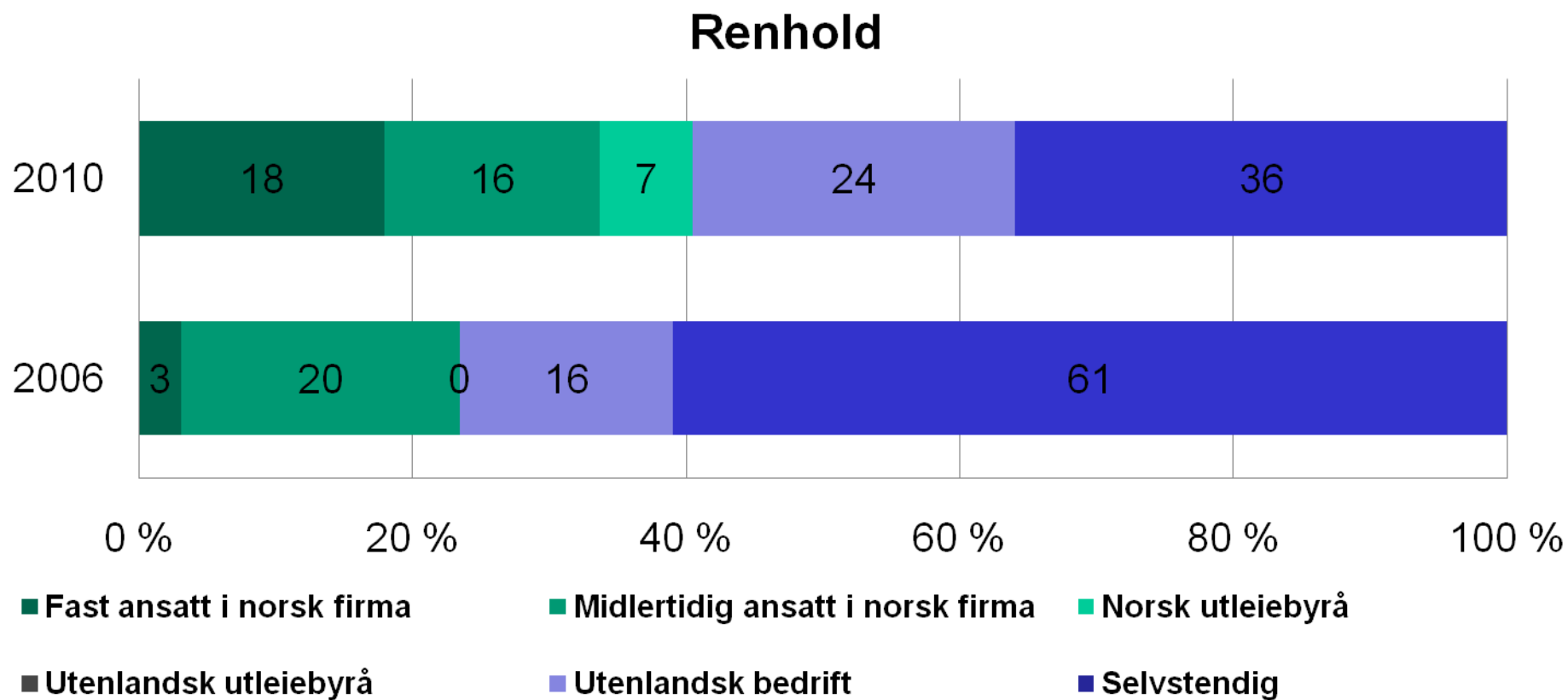
■ Norsk utleiebyrå

■ Utenlandsk utleiebyrå

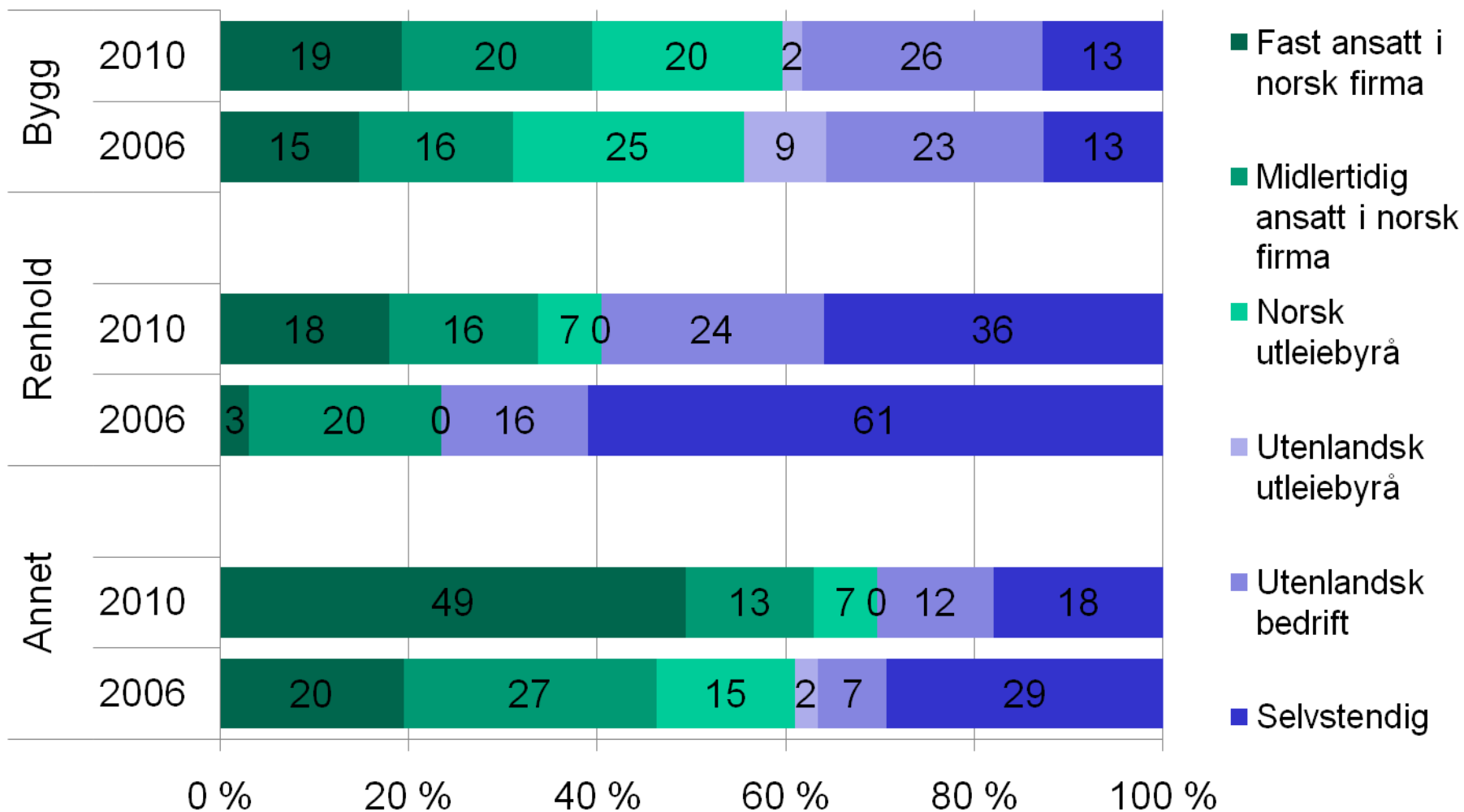
■ Utenlandsk bedrift

■ Selvstendig

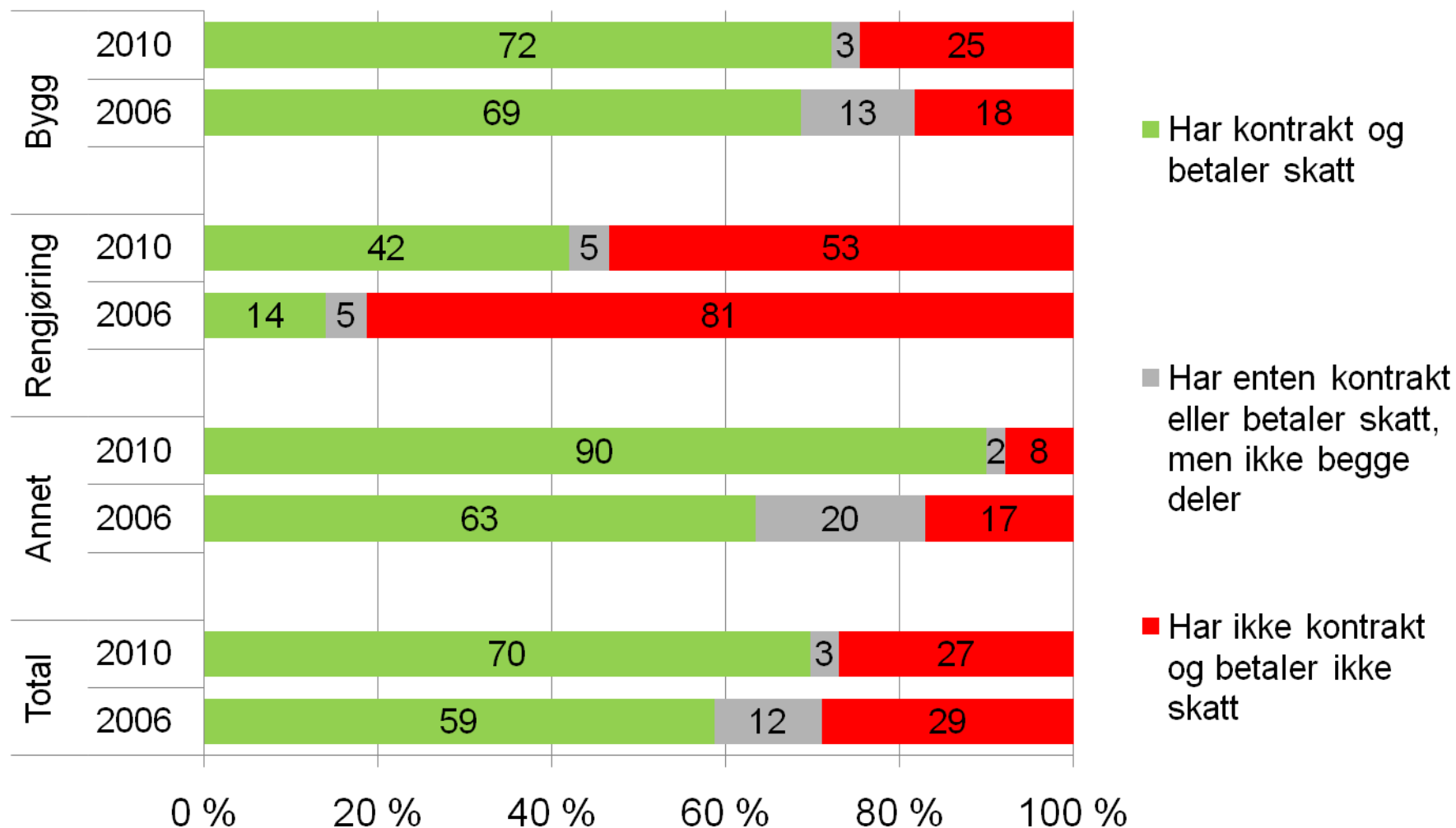
Hva slags jobbtilknytning har de?

Hva slags jobbtilknytning har de?

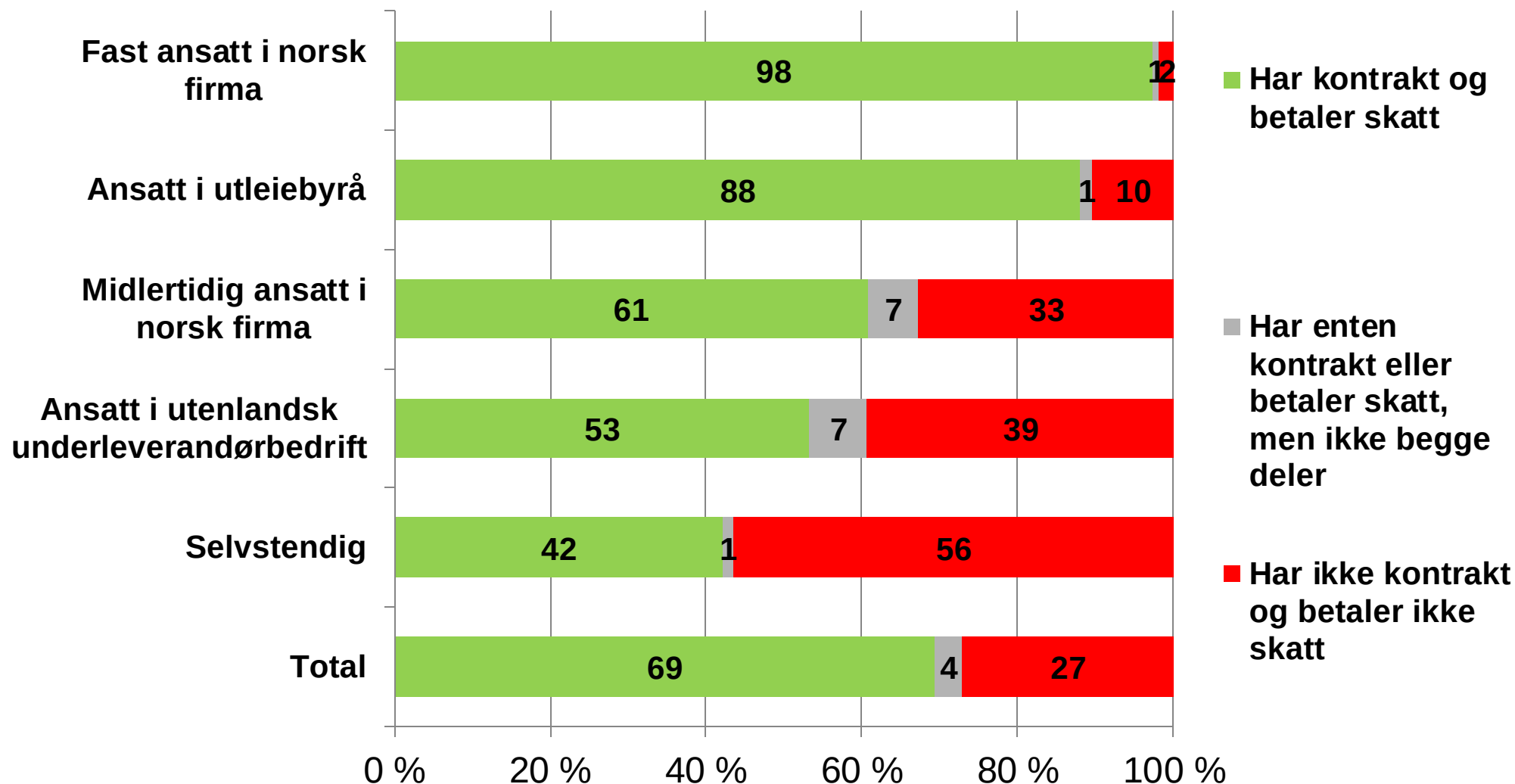

Legal status: Har de arbeidskontrakter og betaler de skatt?

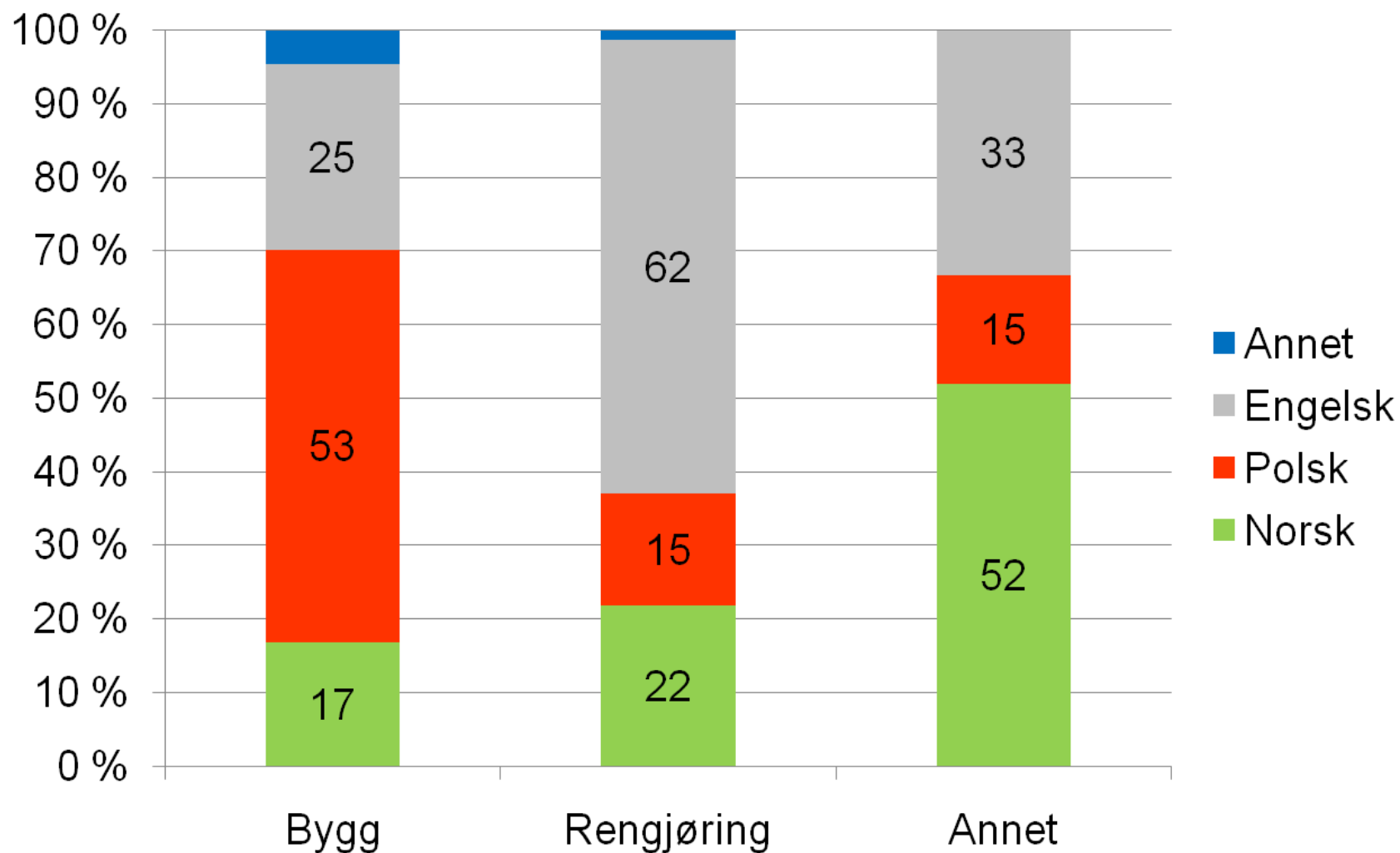

Legal status: Har de arbeidskontrakter og betaler de skatt?

Hvilket språk snakker de på jobb?

Brutto timelønn (median og gjennomsnitt):

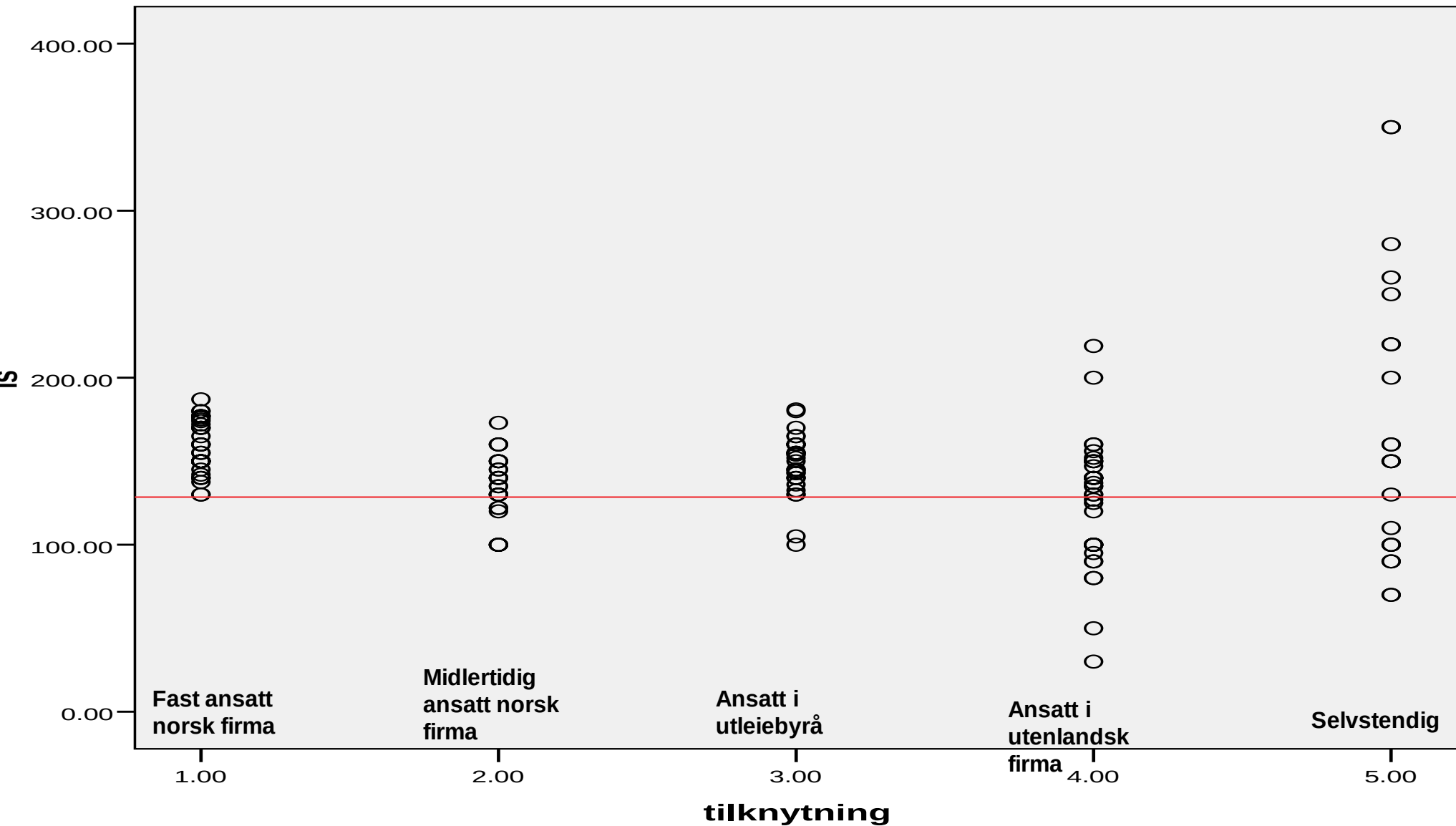
	Brutto timelønn	
	Median	Gjennomsnitt
Total	140	141
Bransje		
Bygg	145	146
Rengjøring	130	123
Annet	144	154
Tilknytning til arbeids- og oppdragsgiver		
Fast ansatt i norsk firma	150	151
Midlertidig ansatt i norsk firma	135	134
Ansatt i utleiebyrå	145	149
Ansatt hos utenlandsk underleverandør	125	120
<i>Selvstendig</i>	<i>130</i>	<i>147</i>
Legal status		
Har kontrakt og betaler skatt	146	152
Har ikke kontrakt og betaler ikke skatt	100	107

Økning i netto timelønn fra 2006 til 2010: Bygg: 20%, Rengjøring: 10%

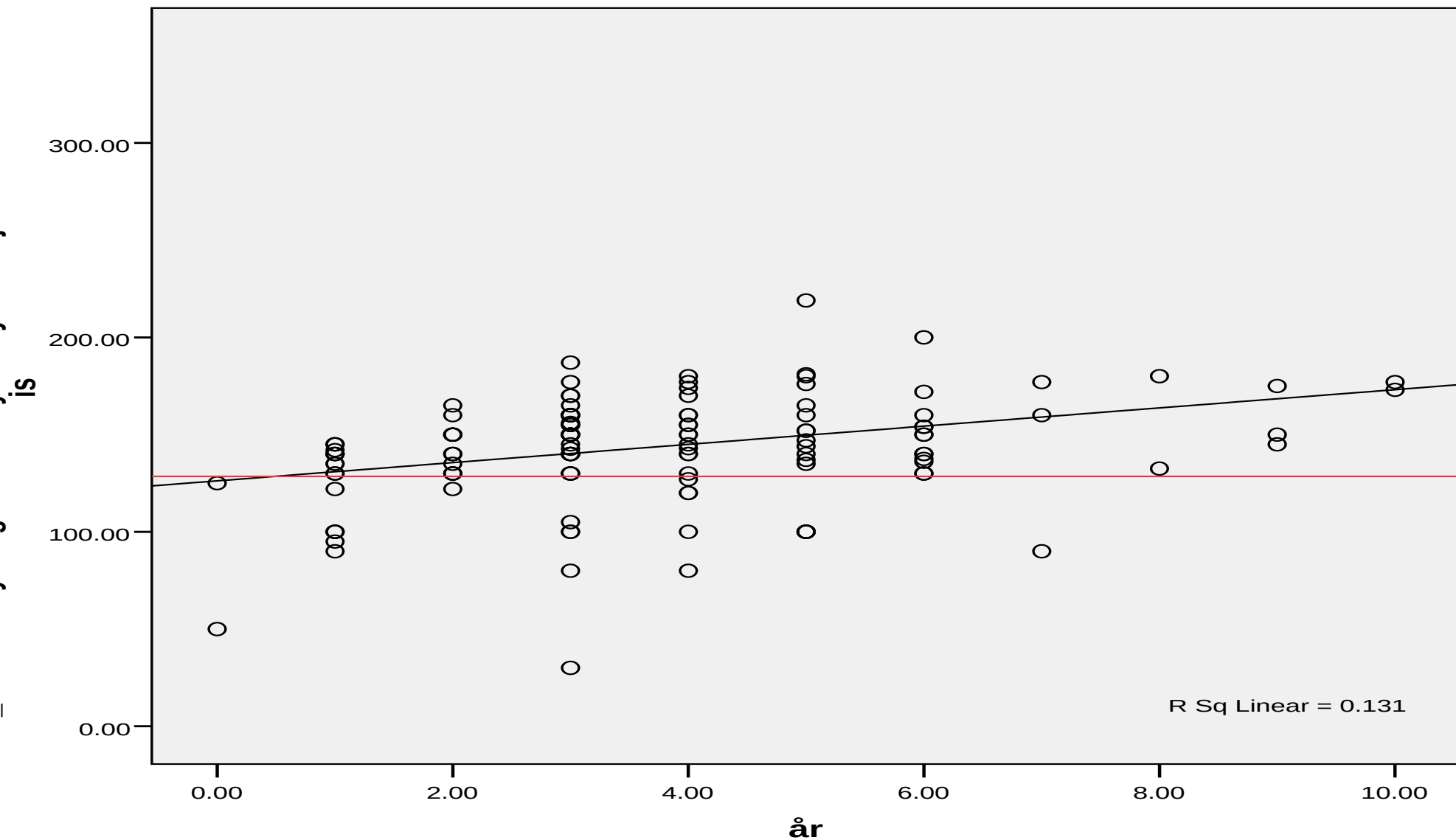
Lønn: Andel som tjener mindre enn minstesatsen i allmenngjort tariffavtale

Byggebransjen	Andel som tjener under 128,5 kr/t (minstetariff for ufaglærte)
Fast ansatt i norsk firma	0 %
Midlertidig ansatt i norsk firma	23 %
Ansatt i utleiebyrå	6 %
Ansatt hos utenlandsk underleverandør	38 %
Total	19 %
Selvstendig	34 %

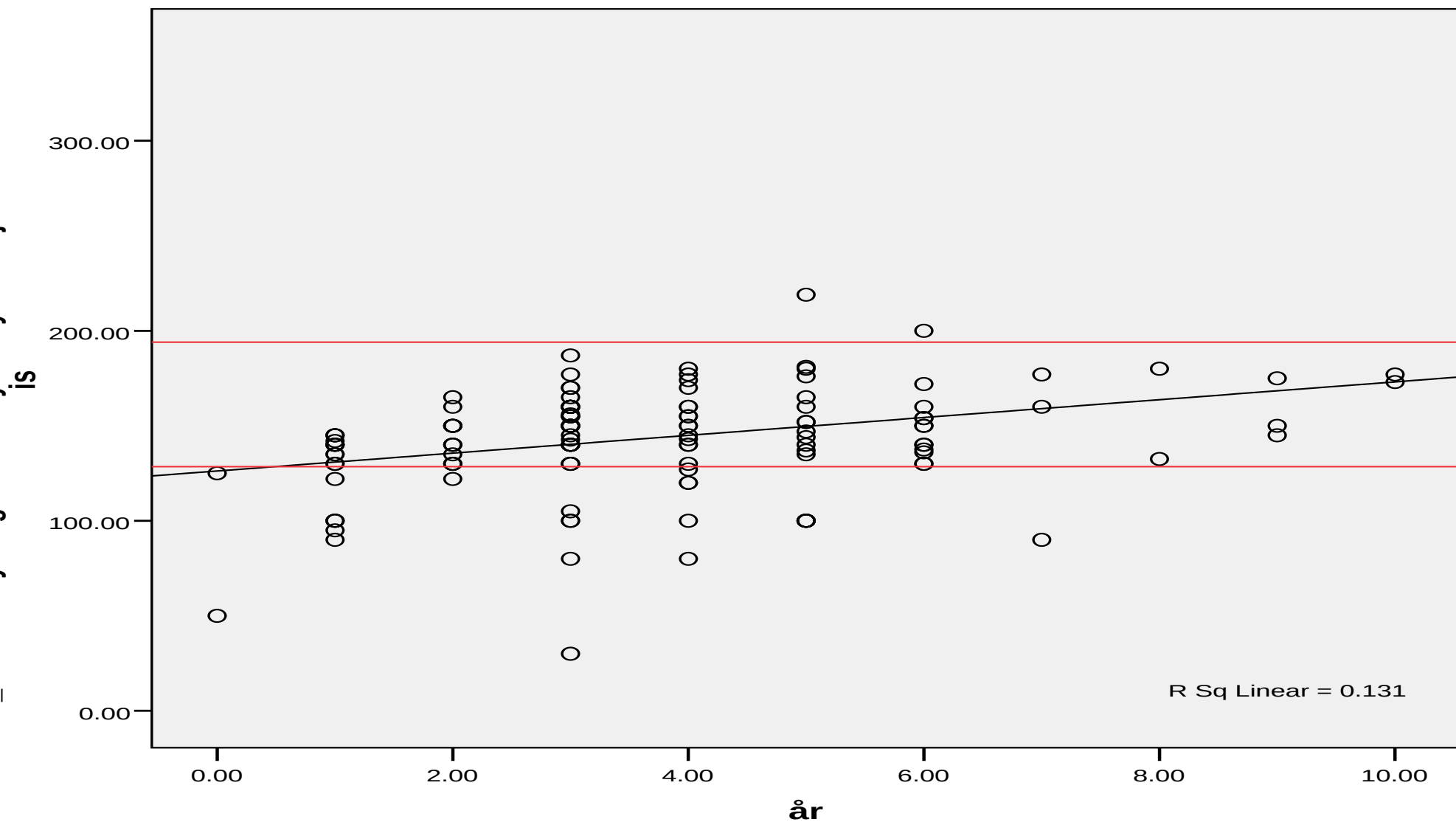
Timelønn i byggebransjen etter tilknytningsform

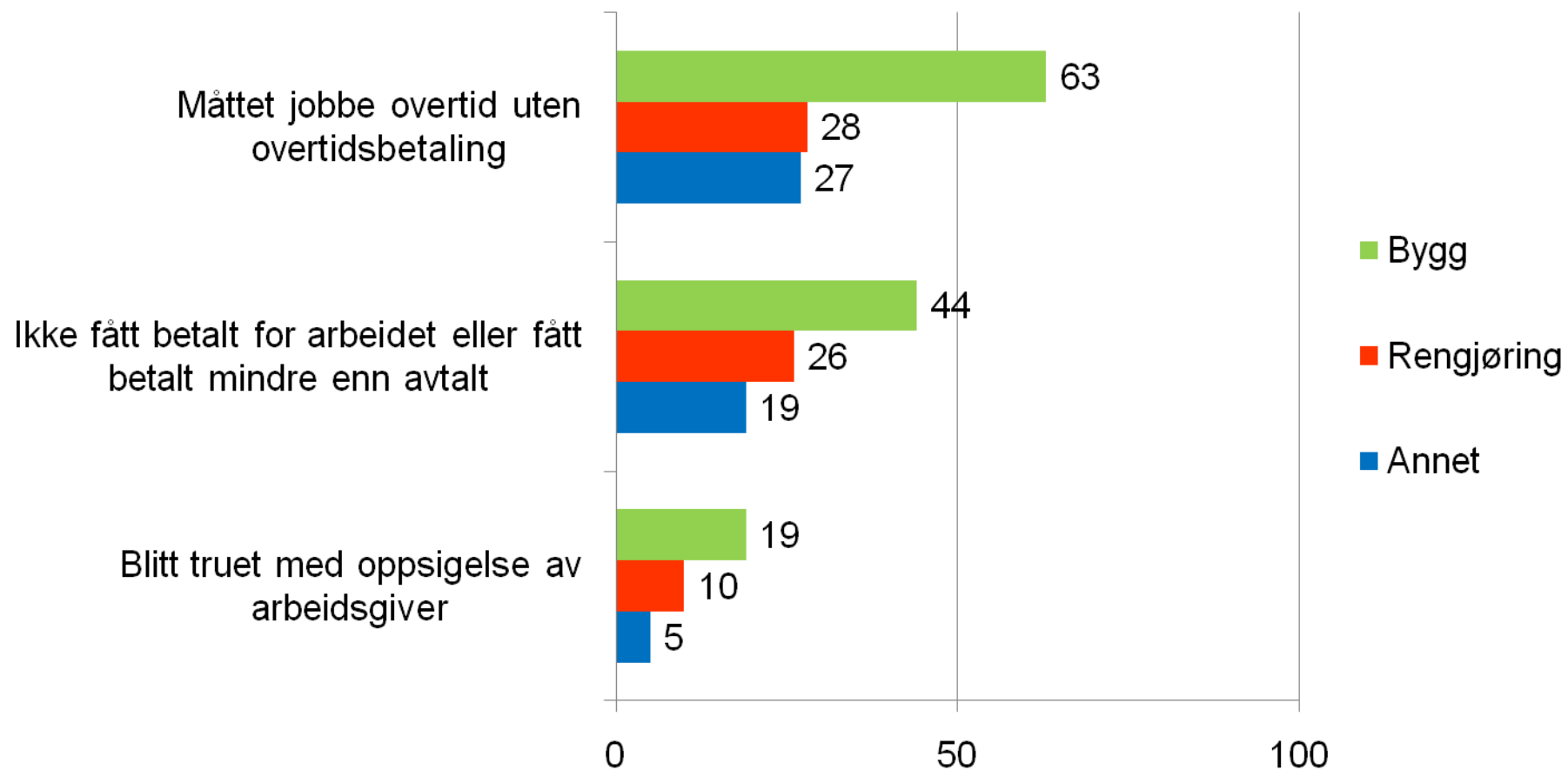
Timelønn i byggebransjen etter antall år i Norge

Timelønn i byggebransjen etter antall år i Norge

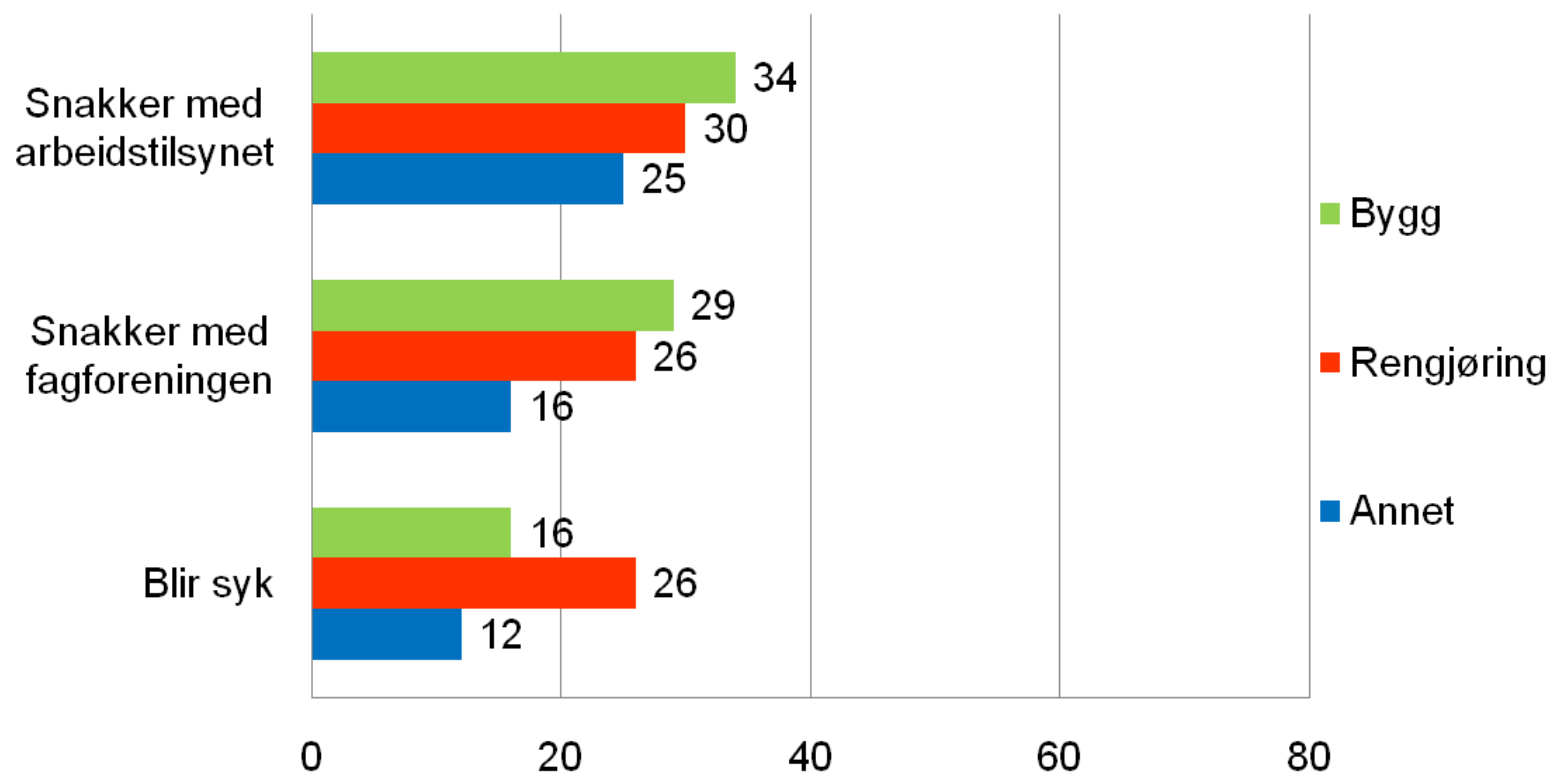
Opplevd utnytting i arbeidslivet

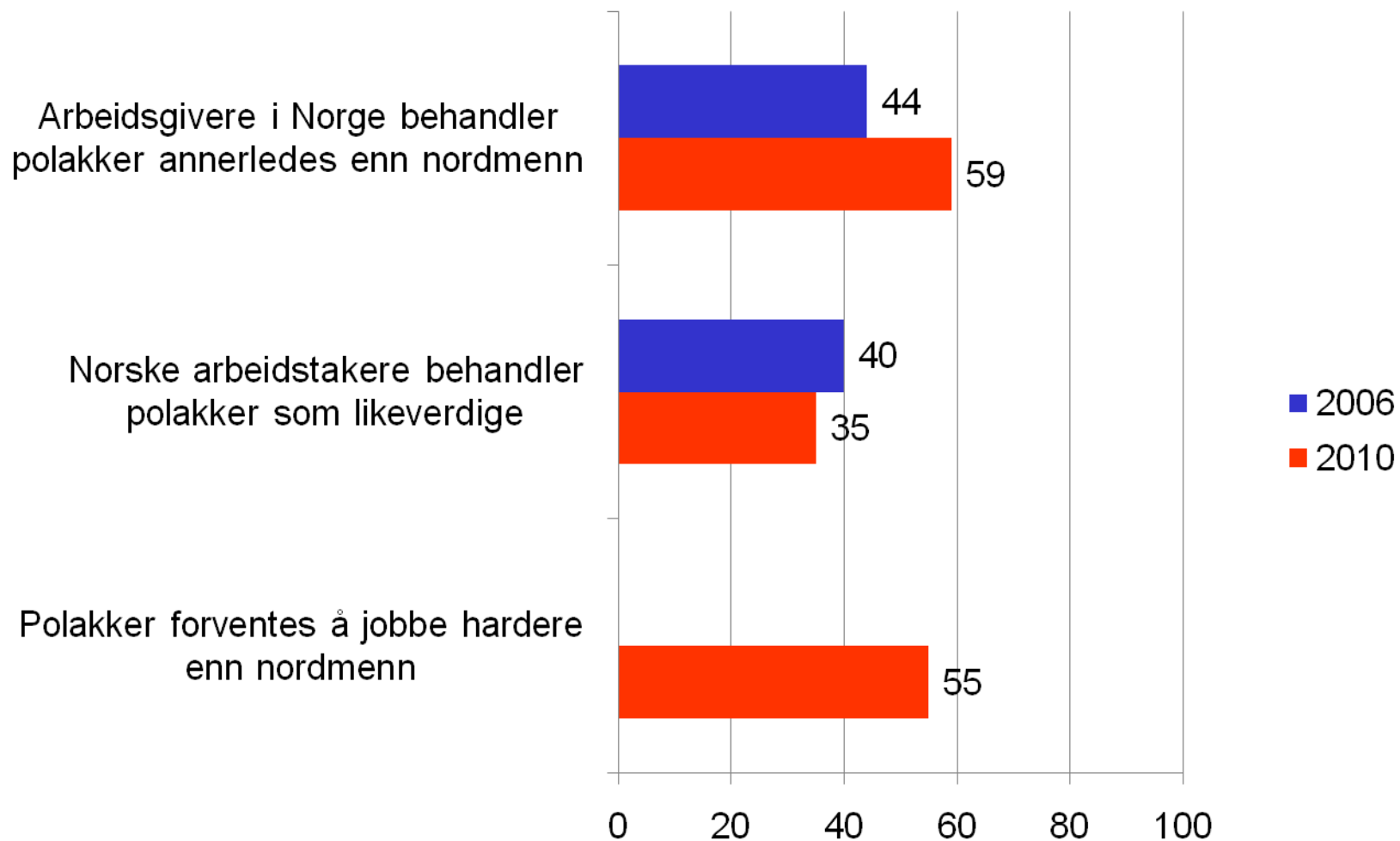

Mulighet for å hevde sine rettigheter ovenfor arbeidsgiver

Andel som tror de vil miste jobben eller få alvorlige problemer dersom de...

Opplevelse av forskjellsbehandling har økt siden 2006

Konklusjoner

Mobilitet og endring siden 2006

- *Byggebransjen*: Liten endring siden 2006 – tegn til permanent etnisk segmentering
- *Rengjøring*: Tendens til formalisering og overgang til bedriftsmarkedet
- *Andre bransjer*: Klar bevegelse mot mer ordinære ansettelsesforhold

Lønn

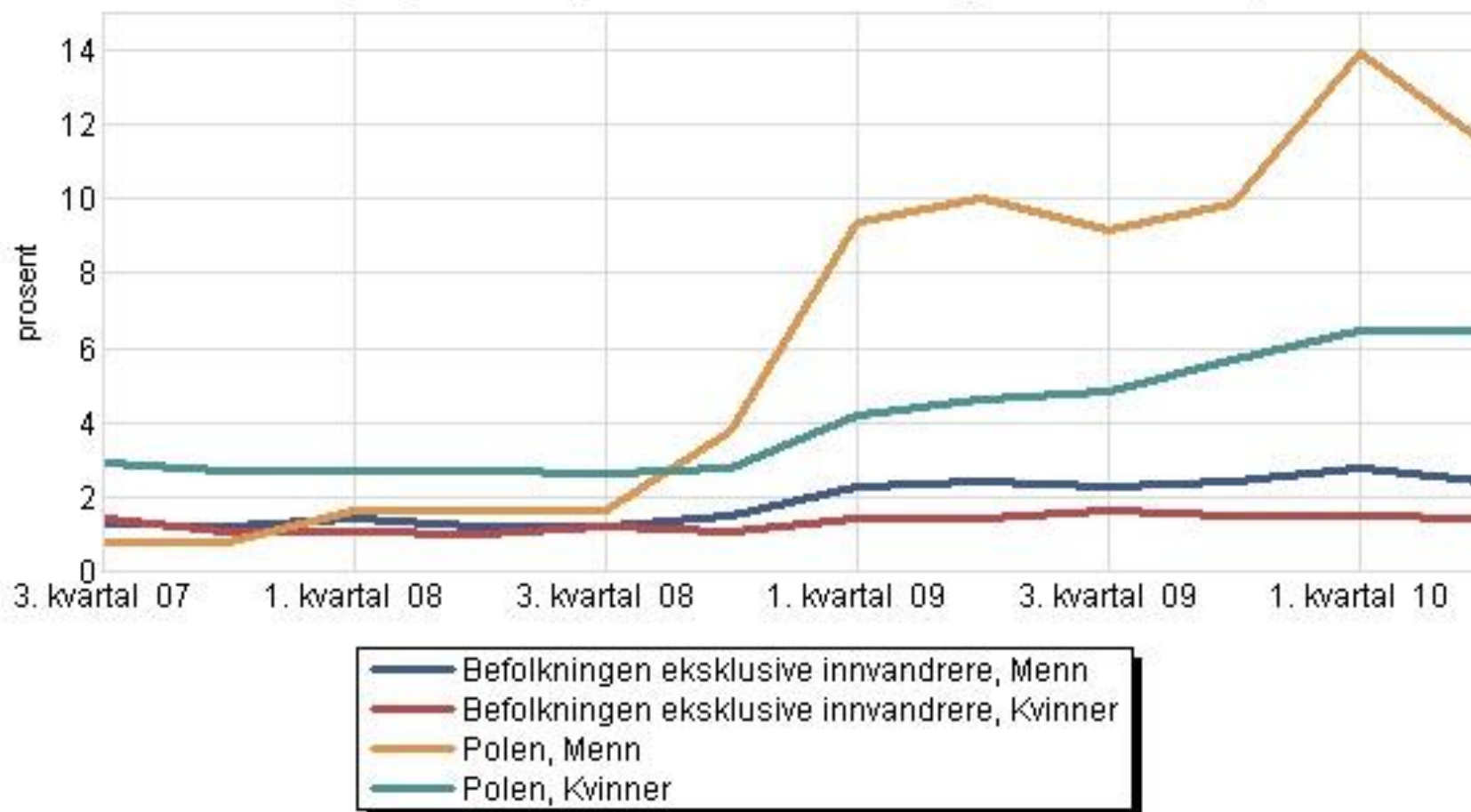
- Noe bedre lønnsbetingelser enn i 2006
- Lønnsdumping (fortsatt) mest utbredt i utenlandske underleverandørbedrifter

Generelt:

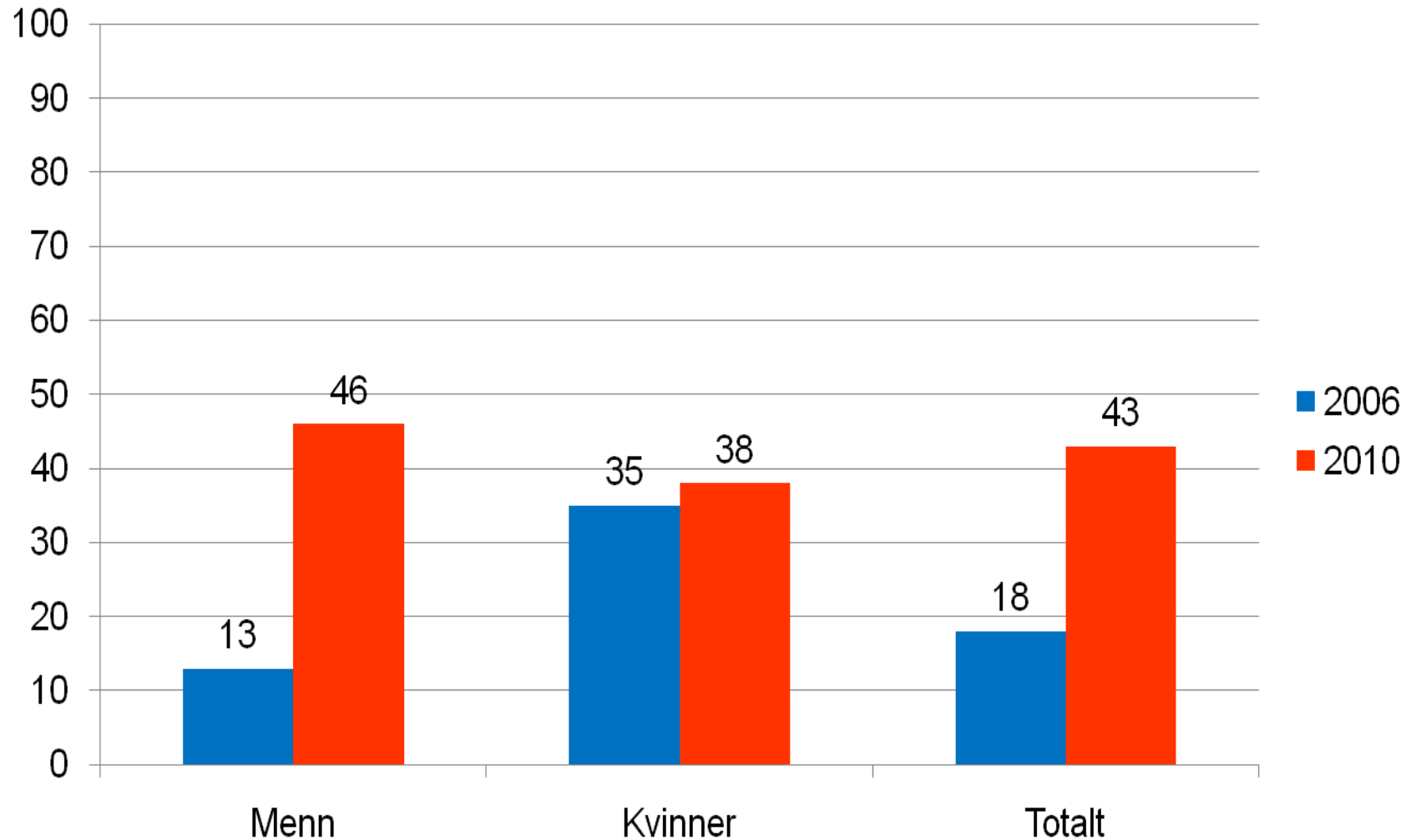
- Lønnsdumping, illegale arbeidsvilkår og utnytting fortsatt utbredt
- Opplevelse av diskriminering øker

Ledighet og forholdet til velferdsstaten i kjølvannet av finanskrisa

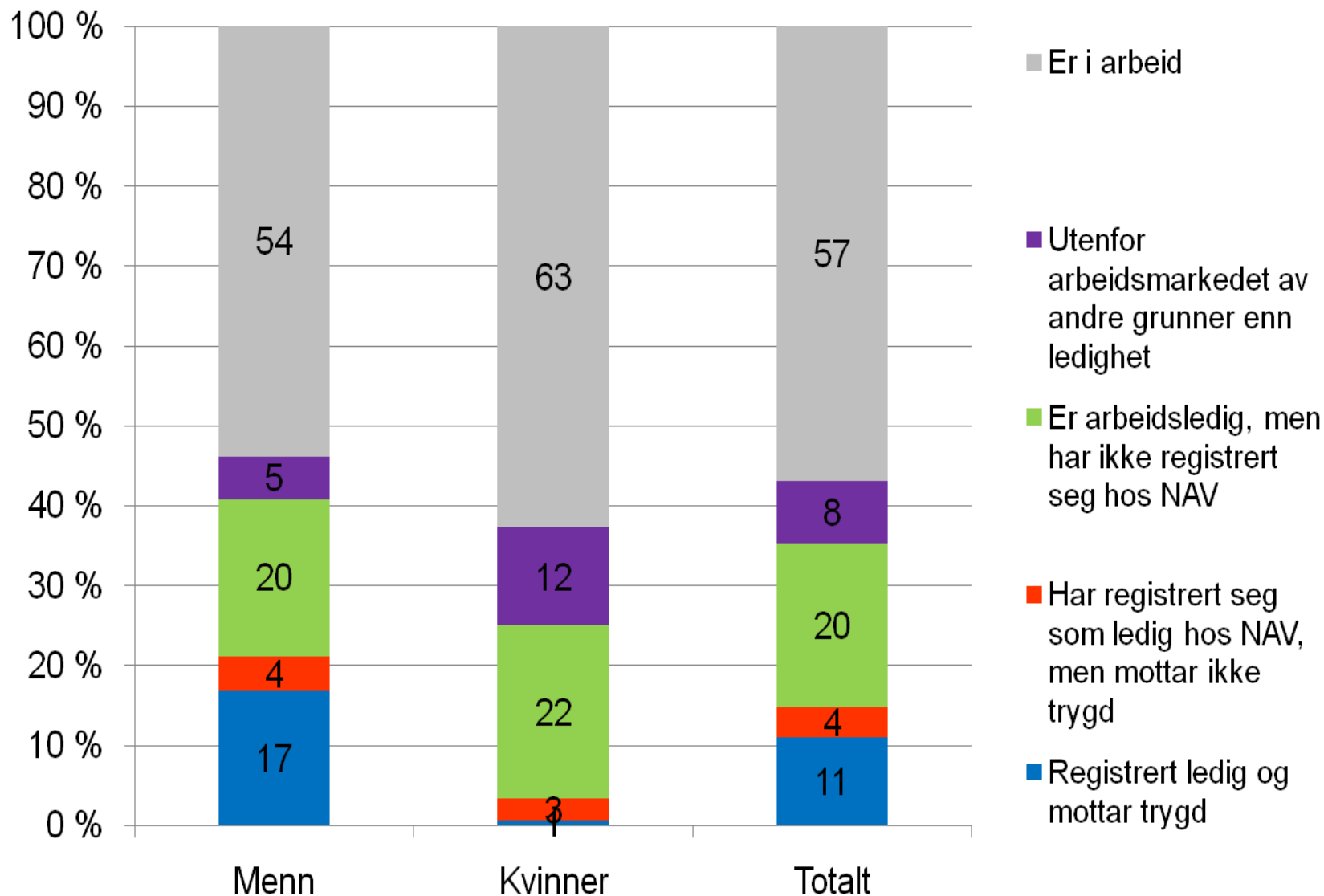
Registrerte helt arbeidsledige innvandrere og deltakere på tiltak 15-74 år,
etter landbakgrunn og kjønn og tid.
Arbeidsledige og deltakere på arbeidsmarkedstiltak i prosent av bosatte, i alt.

Kraftig økning i andelen som står utenfor arbeidslivet

Reell ledighet dobbelt så høy som registrert ledighet

Konklusjoner

Svak tilknytning til arbeidslivet har gjort polakkene svært sårbare for konjunkturfall – spesielt i bygg

Reell ledighet dobbelt så høy som registrert ledighet

Tap av arbeid fører ikke nødvendigvis til retur

Hva vil skje med de som har blitt ekskludert fra arbeidslivet?

- *Retur til Polen?*
- *Velferdsavhengighet og sosial marginalisering?*
- *Reintegrering i arbeidsmarkedet?*
- *Hvilken rolle har NAV?*

www.fafo.no/Oestforum